

Vasemmistoliiton valtuustoryhmän valtuustoaloite Museotalosta Kemijärvelle

TL 29.09.2025 § 103
78/12.03.03/2021

Valtuustoaloite museotalosta **liitteenä 1**

Juha Pikkarainen ja neljä muuta valtuutettua ovat tehneet valtuustoaloitteen museotalosta 18.10.2021. Asiaa on käsitelty hyvinvointilautakunnassa 29.3.2022 ja kaupunginhallituksessa 4.4.2022, josta se palasi uudelleen valmistetavaksi. Aloitteessa esitetään hyviä perusteluita museotalon tarpeellisuudelle ja esitetään Lepistöntiellä olevaa entistä koulukiinteistöä museotalon sijoituspaikaksi. Aloitteessa kerrotaan myös uitto- ja jälleenrakennusaikoihin liittyvästä näyttelytarpeesta. Aiemmin valmistelussa on selvitetty erilaisia mahdollisuuksia rahoittaa hanketta.

Viime vuosina Kemijärven kaupungin aktiivikäytöstä on poistettu useita kiinteistöjä, jotka voisivat tilojensa puolesta soveltua museotaloiksi. Kyseisten rakennusten kunto on tosin ollut jo niiden käytöstä poistuessa sellainen, että niitä ei voida ottaa käyttöön ilman laajoja peruskorjauksia ja siten merkittäviä peruskorjauskuluja. Tällä hetkellä Kemijärven kaupungilla ei ole käytössä tai käytöstä poistumassa kiinteistöjä, jotka soveltuisivat aloitteessa esitettyyn tarkoitukseen.

Valmistelija Vt. tulevaisuusjohtaja Tervonen Ilpo, 0406245300.

Esittelijä Vt. tulevaisuusjohtaja Tervonen Ilpo Kemijärvi

Päätösehdotus

Tulevaisuuslautakunta merkitsee vastauksen valtuustoaloitteeseen tiedoksi ja esittää sitä edelleen kaupunginhallitukselle ja kaupunginvaltuustolle.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

KH 04.04.2022 § 126

Valtuustoaloite museotalosta **liitteenä 10.**

Valmistelija Palvelualuejohtaja Marjo Säärelä, 040 568 2130

Esittelijä Kaupunginjohtajan varahenkilö

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus osaltaan hyväksyy vastauksen valtuustoaloitteeseen ja perustaa työryhmän, joka arvioi hankkeen toteutuskelpoisuuden ja tekee mahdollisen rahoitushakemuksen.

Muutettu päätösehdotus Kaupunginhallitus osaltaan hyväksyy vastauksen valtuustoaloitteeseen ja perustaa työryhmän, joka arvioi hankkeen toteutuskelpoisuuden ja tekee mahdollisen rahoitushakemuksen.
Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle, että valtuusto toteaa valtuustoaloitteen loppuun käsitellyksi.

Valtuustoaloitteessa (**liite 6**) museotalosta Kemijärvelle ehdotetaan selvittämään kaupungissa olevien eri kokoelmien yhteistä näyttelytilaa ja sen ulkopuolista rahoitusmahdollisuutta. Taloon voitaisiin sijoittaa Moottorikelkka- ja moottorisahamuseon esineistö, Kuvanveistoviikkojen tuottamaa veistoskokoelmaa, kaupungin omistamaa taidetta ja uittoperinteen esineistöä.

Edellä mainitut laitteet, taide-esineet ja tavarat ovat osin huonokuntoisissa rakennuksissa ja niiden säilyttämiseksi on perusteltua saada ne asiallisiin tiloihin. Elinkeinojen näkökulmasta monipuolisella eri asioiden kokoelmalla voisi olla matkailullista arvoa. Se edellyttää, että kokoelmat ovat hyvin esillä ja kokonaisuutta on helppo markkinoida mm. kansainvälisille matkailijoille ja matkailijaryhmille. Tämä edellyttää myös sitä, että näistä pystytään luomaan valmiit tuotekortit, joilla palvelukokonaisuutta on helppo myydä matkanjärjestäjille. Lisäksi on varmistettava, että käytettävissä on ammatti- ja kielitaitoinen henkilöstö esittelemässä ja opastamassa. Tähän ei pelkästään kesätyöntekijöinä koululaiset riitä, vaan vaaditaan riittävää panostusta kehitystyöhön. Kysyntää tämän tyyppiselle tuotteelle on maailmalla ja Kemijärvi erottuisi tällä muusta Lapin alueesta. Kokonaisuus on sitä aitous ja paikallisuutta, mitä matkailijat tällä hetkellä kaipaavat. Perinteinen Lapin hohto ei ole enää niin kiinnostavaa. Tällä hankkeella voitaisiin saada lisää työpaikkoja ja kasvattaa matkailun vahvuutta alueella. Tämä myös täydentäisi Itä-Lapin tarjontaa.

Näin laajan kokoelman esilläpito vaatii henkilövalvontaa, vaikkakin sitä voidaan hoitaa varsin kattavasti myös sähköisillä valvontavälineillä. Historian, esineiden ja taiteen tarinallistaminen tai toiminnallinen näyttely voisi olla erityispiirre, joka vahvistaisi sen houkuttelevuutta. Mikäli samaan rakennukseen sijoitettaisiin Kemijärven kansalaisopiston toimintaa, se mahdollistaisi valvonnan kustannustehokkaasti. Kansalaisopiston hallinto ja kurssien pito henkilökuntineen toisivat museotaloon myös muuta toimintaa.

Museotalolle sopiva kiinteistö tulisi olla esteetön, käyttäjäturvallinen (viranomaislausunnot) ja mahdollisuus museotoiminnan harjoittamiseen tilaratkaisujen osalta. Lisäksi tulee huomioida käyttötarkoituksen muutoksen vaatima lupaprosessi, mikäli toimintaa suunnitellaan olemassa olevaan, toisenlaisessa käytössä olleeseen rakennukseen. Valvonnan näkökulmasta olisi huomioitava rakennuksen mahdollisuudet kansalaisopiston hallinnolle ja soveltuvien kurssien pitoon.

Tällä hetkellä EU:n rakennerahaston kautta ei näyttäisi olevan mahdollisuuksia hakea rahoitusta museotalohankkeelle. Euroopan rakennerahaston 2021-2027 toimintalinjat ovat:

1. Innovatiivinen Suomi (EAKR): Tavoitteena on edistää alueiden ja yritysten elinkeino- ja työelämälähtöisiä tutkimus- ja innovointivalmiuksia ja uusien teknologioiden käyttöönottoa. Rahoituksella vauhditetaan pk-yritysten kasvua ja kilpailukykyä. Lisäksi tavoitteena on hyödyntää digitalisaatiota kansalaisten, yritysten ja julkishallinnon hyväksi.

2. Hiilineutraali Suomi (EAKR): Tavoitteena on edistää energiatehokkuutta ja kiertotaloutta, sekä vähentää kasvihuonekaasupäästöjä. Rahoitusta kohdennetaan myös toimiin, joilla varaudutaan ilmastomuutokseen.
3. Saavutettavampi Suomi (EAKR): Tavoitteena on tukea pk-yritystoimintaa Itä- ja Pohjois-Suomessa kehittämällä paikallista tieliikenneinfrastruktuuria harvaan asuttujen alueiden erillisrahoituksella.
4. Työllistävä, osaava ja osallistava Suomi (ESR+): Tavoitteena on tukea työllisyyttä, osaamista, työelämän kehittämistä, jatkuvaa oppimista ja joustavia koulutuspolkuja.
5. Sosiaalisten innovaatioiden Suomi (ESR+): Tavoitteena on tukea lastensuojelun asiakkaana olevien sekä erityisesti kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten ja nuorten elämäntilannetta ja pärjäämistä.
6. Aineellista puutetta torjuva Suomi (ESR+): Tavoitteena on auttaa heikommassa asemassa olevia tarjoamalla tukea elintarvikkeiden ja perushyödykkeiden hankintaan. Samanaikaisesti pyritään tarjoamaan muita palveluja, joilla avunsaajien tilannetta parannetaan.

Euroopan maaseuturahaston tavoitteena on, että:

1. osaaminen, tiedonvälitys, innovaatiot ja yhteistyö maaseudulla lisääntyvät,
2. ilmastomuutoksen hillintä ja sopeutuminen ilmastomuutokseen tehostuvat,
3. luonnon monimuotoisuus lisääntyy, vesistöjen tila ja maatalouskäytössä olevan maaperän tila paranevat,
4. maaseudun yritystoiminta monipuolistuu ja työllisyys, palvelut sekä vaikuttamisen mahdollisuudet paranevat,
5. maataloustuotannon kilpailukyky vahvistuu,
6. maaseutuyritykset vastaavat kuluttajien kysyntään tuottamalla laadukasta ruokaa ja parantamalla eläinten hyvinvointia.

Opetus- ja kulttuuriministeriö myöntää investointiavustuksia kulttuuritilojen peruskorjaus- ja perustamishankkeisiin. Avustukset on tarkoitettu kuntien kulttuuritoimintalaissa tarkoitetun kulttuuritoimintaa varten tarvittavan tilan, museolaissa tarkoitetun museon, teatteri- ja orkesterilaissa tarkoitetun teatterin ja orkesterin sekä valtakunnallisesti merkittävien taitelijatilojen perustamishankkeisiin.

Perustamishankkeella tarkoitetaan toiminnallisen kokonaisuuden muodostavaa tilojen rakentamista, hankintaa, peruskorjausta tai niitä vastaavaa toimenpidettä ja mainittuihin toimenpiteisiin liittyvää irtaimen omaisuuden hankintaa, jos toimenpiteen arvioidut kokonaiskustannukset ovat vähintään valtioneuvoston asetuksella säädetyn euromäärän suuruiset.

Haku on kaksivaiheinen, jossa 31.5. tulee tehdä hanke-esitykset nelivuotiseen valtakunnalliseen rahoitus suunnitelmaan ja 31.12. seuraavana vuonna alkaviin rakennustöihin.

Valmistelija	Palvelualuejohtaja Juha Narkilahti, 040 763 3929
Esittelijä	Palvelualuejohtaja (hyvinvointi) Narkilahti Juha Kemijärvi
Päätösehdotus	Hyvinvointilautakunta hyväksyy vastauksen valtuustoaloitteeseen ja esittää kaupunginhallitukselle, että se perustaa työryhmän, joka arvioi hankkeen toteutuskelpoisuuden ja tekee mahdollisen rahoitushakemuksen.
Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin.